

תשובה למברכים בכנס שנערך לכבודו בהגיעו לגבורות (תמוז תשנ"א בבית -כנסת המגדל)

אומר רק שלוש מילים: "אני מודה לכם".
אבל פטור בלא כלום אי אפשר. קשה לי להגיד את מה שיש בליבי.

השתתפתי בשני ספרים חשובים ביותר - "דיני צבא ומלחמה" ו"צידה לדרך".
כשאומרים לי: כתבת ספרים אלה - אני עונה - אני אחראי רק לשגיאות שבהם.

ועוד אני רוצה להוסיף: יש בגמרא במסכת ר"ה דבר תמוה ביותר.
הגמרא אומרת: שלושה ספרים נפתחים - אחד של צדיקים גמורים, אחד של רשעים גמורים ואחד של בינוניים. אמר רבא - בינוניים כגון אנא. אמר לו תלמידו ואחיינו, אביי - אם אתה בינוני לא שבקתא חיי לכל ברייה. (לא הנחת חיים לאחרים) אביי הבין שרבא הוא לא מן הבינוניים. הלא מי סובר שרבא הוא מן הבינוניים?! האם רבא לא הבין זאת? ואם רבא אמר מה שאמר לתפארת המליצה, מדוע הביאה זאת הגמרא? הרי זה מחוסר משמעות בשבילנו. רבא הוא בינוני?! איך אפשר להבין זאת, במיוחד לאור מה שאמר רבא - אני יחיד באוהלות ובנגעים? במתיבתא דרקיע היה ויכוח על הלכה בנגעים. הקב"ה אמר כך, ובמתיבתא דרקיע אמרו אחרת. אמרו - מי יכריע? אמרו - רבא. משום כך אמר - אני יחיד.

ובכן, רבא הוא בינוני? איך אפשר להבין זאת?

רבא זכר את רבותיו, והוא מדד את עצמו ביחס למה שהוא חשב שהוא צריך היה להיות עם רבנים כמו שהיו לו. הוא ראה לפניו את מה שאמר אלישע הנביא: "ויהי נא פי שניים ברוחך אלי" רבא חשב שגם הוא היה צריך להיות כך "פי שניים מרבותיו", ואם הוא מדד את עצמו ביחס לכך, הרי הוא "בינוני".

שמעתי מפי הרא"ם ליפשיץ ע"ה:

הרב אוסטרובסקי, אחד המורים בסמינר, אמר לרא"ם ליפשיץ - מדוע אתה רואה כל כך הרבה פגמים אצל אחרים ואני לא רואה פגם אצל שום אדם? אמר לו הרא"ם ליפשיץ - לך יש דעה קטנה על בני אדם. כשאתה רואה אנשים הם נראים לך גדולים וצדיקים, ואילו אני רואה אותם קטנים ביחס למה שהם יכולים וצריכים היו להיות.

כך גם אני רואה את עצמי. אני בינוני, כי מי יכול לראות את רבותיו כפי שהם היו באמת?! רבותי לימדו הרבה הרבה תורה. כמה למדתי מהם. ומתלמידי יותר מכולם.

יעקב אבינו אמר על בניו "אחי" "ויאמר יעקב לאחיו לקטו אבנים ועשו גל" (בראשית ל"א מ"ו) אומר רש"י: "לאחיו" - לבניו, שהרי אילו אחים היו לו? יעקב אבינו אמר לבניו "אחי" - מדוע? מה ראה בהם? הוא ראה שהדור של בניו גדול מהדור שלו הוא ראה שיעקב אבינו הוא יעקב אבינו מפני שהוא נטוע בדור שלפני כן, אבל בדור החדש...

הרב שלמה מן ההר זצ"ל

מורי ורבותי, חברי אתם. למדתי מכם הרבה מאוד. קיבלתי מכתב מידיד. הוא כתב לי: ב"ה שזיכה אותך. אני אומר לכם ב"ה שזיכני לראות אתכם אחרי שלושים ואחת השנים הללו. אני תקווה שאלה שיבואו יהיו יותר גדולים, הרבה יותר גדולים ממני.